

Ontmoeten op de Veluwe

Editie december 2021-08

Verwachting

Advent is een tijd van verwachting. Verwachting gaat gepaard met spanning. Je ziet uit naar iets moois, maar je weet nog niet wat het precies zal zijn. Misschien ben je ook onzeker. Verwachten is namelijk kwetsbaar. Je hoopt op iets nieuws, maar je hebt het nog niet in handen. Zal het zo mooi zijn als je denkt dat het is? Soms lopen de dingen ook anders dan je verwachtte. Je hoopte dit jaar misschien weer onbezorgd Kerst en Oud & Nieuw te kunnen vieren met ouders en je kinderen. Maar opnieuw zal het gepaard gaan met beperkingen.

In de kerk hebben we taal en verhalen om woorden te geven aan verwachting. Het begint al bij Abram die geroepen wordt en op weg gaat naar een land van belofte. We lezen erover bij de profeten die de ballingen voorhouden dat er een keer zal komen in hun lot. We horen Maria die in geloof en vertrouwen tegen de engel zegt: 'Mij geschiede naar uw woord.'

Wat zal Maria verwacht hebben toen de engel tegen haar zei: "Je zult een zoon baren en je moet hem Jezus noemen. Hij zal een groot man worden en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd..." (Luc 1,31). Woorden die het nodige te verwachten geven. Een groot man, Zoon van de Allerhoogste.

In het licht van het Evangelie moeten wij als mensen onze verwachtingen nogal eens bijstellen. De geboorte van dit Kind in een stal, liggend in een voederbak, is al een sterke aanwijzing dat zijn weg anders zal zijn dan zijn naam ons op het eerste gehoor doet vermoeden. Deze Zoon van de Allerhoogste gaat de weg van een dienaar.

We vieren opnieuw Kerst in een samenleving waarin mensen teleurgesteld zijn of zich zorgen maken over hun gezondheid. Een schepping die gebukt gaat onder menselijke uitbuiting. Een wereld waarin machtigen hoog op hun troon zitten en straffeloos hun gang lijken te kunnen gaan. Als je het zo bekijkt is er misschien niet zoveel goeds te verwachten.

Maar... het Evangelie leert ons anders te kijken. Binnen en buiten de kerk zijn er mensen die oog hebben voor het onverwachte. Voor God die een spoor trekt in het leven van mensen, in de geschiedenis van de wereld. In zijn Zoon is de Allerhoogste allerpersoonlijkst in ons midden. In zijn leven, in zijn lijden, in zijn dood en in zijn opstanding. Door zijn Geest delen we in Gods liefde en genade en mogen we zelf een teken van liefde zijn.

Volk uitentreuren
gezet in de nacht,
Gods woord zal u gebeuren
zolang gij Hem verwacht.
Sta te gebeuren,
kom, woord, in onze nacht.

Volk uitverkoren
om in het licht te staan,
een kind wordt u geboren,
Messias is zijn naam.
Kind ons geboren,
jouw licht zal met ons gaan.

Lied 456a: 7 en 8

Corona: adviezen naar aanleiding van persconferentie

In de vorige nieuwsbrief kon ik schrijven over verruiming van de Covid-19 maatregelen. Op dit moment zitten we helaas weer in een hele andere situatie. Vorige week hebben alle scriba's en voorgangers een mail ontvangen. Op de website van het [CJO](#) en de [Protestantse Kerk](#) kunt u actuele informatie vinden. De nieuwe maatregelen kunnen ons misschien moedeloos maken. Hoe vier je Kerst en Oud en Nieuw dit jaar? Thuis, maar zeker ook in de kerk. Hoe houden we oog voor mensen die eenzaam zijn en tijdens de donkere dagen van het jaar (bijna) niemand zien? Ik wens alle ambtsdragers en vrijwilligers inspiratie en energie toe om - hoewel anders dan gehoopt en verwacht - toch echt Kerst te vieren. Zodat - waar we ook zijn, thuis of in de kerk - Gods licht zal schijnen in de levens van mensen.

Bijeenkomst kerkelijk werkers: dementievriendelijke geloofsgemeenschap

Hoor je mij? Ik vergeet wie jij bent.

Hoor je mij? Ik lach maar weet niet waarom.

Hoor je mij? Een traan rolt over mijn wang.

Hoor je mij? Pak mij vast en laat niet los.

Hoor je mij? Ergens diep van binnen ben ik nog.

Hoor je mij? Ik vergeet mij zelf. Vergeet jij mij niet.

Het thema van de bijeenkomst voor kerkelijk werkers in de classis Veluwe op 14 oktober 2021 was 'Hoe draag jij bij aan een dementievriendelijke geloofsgemeenschap?' Na een welkom door Jolanda Aantjes, ging ds. Wilbert van Iperen voor in een morgengebed. We lazen 1 Kor. 13:1-13. Ook als taal, begrip en communicatie minder worden, blijft de liefde (vs.13).

Met zo'n 25 kerkelijk werkers uit de classis Veluwe en enkele belangstellenden uit andere classes waren we te gast bij de PG Harderwijk in de Regenboog. De presentatie over dementie werd gehouden door Frieda Meijers (senioren pastor in de PG Harderwijk) en Saskia de Jonge (ouderling pastoraat wijkgemeente De Regenboog en coördinator Service en Trainingen Samen Dementievriendelijk van Alzheimer Nederland en VWS).

Er zo'n 290.000 mensen met dementie, over een paar jaar zijn dat er 500.000. 70% woont thuis en zijn er vaak mantelzorgers bij betrokken. Hoe je dementie kunt signaleren en vooral hoe je erop kunt reageren werd besproken a.d.h.v. de '[Goed methode](#)' (Geruststellen, Oogcontact, Even meedenken, Dankjewel). Om een beeld te schetsen hoe mensen met dementie zich kunnen voelen deden we een oefening waar vragen werden gesteld waarbij de context volstrekt onduidelijk was. Dat voelde heel ongemakkelijk. In kleine groepen hebben we elkaar bevraagd over dementie. Hoe we er in de kerk mee omgaan (in de eredienst en bij pastoraal bezoek), wat we moeilijk vinden aan het bezoeken van mensen met dementie en welke tips we hebben voor het (anders) omgaan met mensen met dementie? Bijv. mensen wat vaker, maar kort bezoeken en mét mensen praten en niet over hen. In de kerkdienst steeds benoemen wat er gebeurt en naast nieuwe ook vertrouwde liederen zingen. En spreken over mensen met dementie, niet over dementerende ouderen. Ook aandacht hebben voor de mantelzorger is belangrijk. Eigenlijk voor de hand liggende dingen, die in de praktijk toch niet altijd eenvoudig zijn.

Er is nog een wereld te winnen aan bewustwording m.b.t. dementie, ook in de kerk en in het pastoraat. Deze ochtend heeft me zeker gemotiveerd om in de gemeente waar ik werk aan de slag te gaan met wat we aangereikt kregen. PG Harderwijk bedankt voor de gastvrije ontvangst, de fijne ochtend en de heerlijke lunch!

Hanneke Hiscock, Elburg/PG Emmeloord

N.B. De presentatie en het verslag van deze bijeenkomst zijn op te vragen bij de scriba van de CV Veluwe: Gerrit Bok: cvVeluwe@kpnmail.nl

Bijeenkomst predikanten in algemene dienst / met bijzondere opdracht

Er zijn ongeveer 500 predikanten van de Protestantse Kerk werkzaam op verschillende plekken in de samenleving, zoals bijvoorbeeld een verpleeginstelling, een ziekenhuis, onder studenten, bij justitie, de koopvaardij of bij de krijgsmacht. Tot voor kort was daar nooit zoveel aandacht voor. De laatste jaren is dat echter veranderd. In de synode van de Protestantse Kerk zijn nu twee predikanten toegevoegd die het categoriale pastoraat vertegenwoordigen. Dat is belangrijk, want deze predikanten kijken toch vanuit een wat ander perspectief naar de kerk en die inbreng is nuttig voor de kerk als geheel.

Ook de classis heeft hier aandacht voor. De classis Veluwe heeft op 2 november in het Kerkheem in Voorthuizen een bijeenkomst met lunch georganiseerd voor predikanten die op een andere plek werkzaam zijn dan in de kerk en die in het gebied van de classis Veluwe wonen. Het was een mooie bijeenkomst. Nadat er uitgebreid gelegenheid was om kennis met elkaar te maken vertelde ds. Martijn Barth iets over zijn werk bij de Koninklijke Luchtmacht. Een half jaar geleden is hij 5 maanden met een eenheid militairen naar Afghanistan geweest en daar vertelde hij het een en ander over. Elke week belegde hij kerkdiensten, waar behoorlijk belangstelling voor was, ook van onkerkelijke militairen. Na zijn inleiding ontstond er een geanimeerd gesprek, waarbij duidelijk werd dat het best wat creativiteit vraagt om dominee te zijn op een andere plek dan de gemeente. Tegelijkertijd stelden we vast hoe bijzonder het is dat je juist op die plekken met veel mensen in aanraking komt die niet geloven, maar er vaak wel nieuwsgierig naar zijn. In feite doen veel predikanten op deze plaatsen missionair werk. Het was een geslaagde bijeenkomst, waarbij we veel van elkaar konden leren.

Apeldoorn geeft warmte

De energieprijzen stijgen sterk en daardoor wordt het dagelijks leven flink duurder. Dat is slecht nieuws voor mensen met een laag inkomen. Een groot deel van deze mensen woont ook nog eens in een slecht geïsoleerd huurhuis. Er is weinig of geen ruimte om een stijging van de vaste lasten en duurdere dagelijkse boodschappen op te vangen. Ook met compensatie door de overheid via energiebelasting, die alle huishoudens ontvangen, zijn zij niet uit de problemen.

In de kerk geloven we in delen. Je kunt alles delen: vreugde en verdriet, tijd en aandacht. Dat gebeurt in pastoraat en in vrijwillige inzet van veel mensen. Je kunt ook geld delen, heel eenvoudig eigenlijk. Mensen die het financieel goed hebben kunnen delen met wie het moeilijk heeft. Als een teken van verbondenheid. Dat lost geen armoedeproblemen op, maar het is wel van grote waarden, want mensen worden wel gezien, als gelijkwaardig medemens.

Het Christelijk Noodfonds Apeldoorn waar heel wat kerken bij zijn aangesloten, zetten een actie op: Apeldoorn geeft warmte. In onze stad hebben we al tien jaar ervaring opgedaan met een vergelijkbare solidariteitsactie: [Vakantiegeld Samen Delen](#), in een samenwerkingsproject van meer dan 30 kerken. Vakantiegeld is leuk, een extraatje om te delen. Nu gaat het om een 'probleem': energiearmoede. Daarom pakken we het iets anders aan: we zamelen geld in bij kerkleden, burgers en bedrijven. Het geld delen we in natura uit (boodschappenbonnen), zodat het ook echt helpt om rond te komen deze winter. Meer weten? Mail naar ds. Gertrudeke van der Maas, diaconaalondernemer@pkn-apeldoorn.nl. Zie voor meer informatie en een webinar in december ook de website van [classispredikant Klaas van der Kamp](#).

Veilige kerk

“In een kerkelijke gemeenschap willen we ons allemaal graag veilig en vertrouwd voelen, zeker daar, als kinderen van God. Levend van geloof, hoop en liefde, horen we bij elkaar als zusters en broeders en het evangelie van Jezus is ons ijkpunt. Toch is die zo gewenste veiligheid niet vanzelfsprekend.” Het is een citaat uit een artikel van ds. Sophie Bloemert. Zij werkt voor de landelijke kerk op het terrein van sociale veiligheid in gemeenten. Ze is tevens coördinator van het Meldpunt Seksueel Misbruik in de kerk (SMPR). Via deze link en op de [website van classis Veluwe](#) kunt u het artikel lezen.

Onopgeefbaar Verbonden

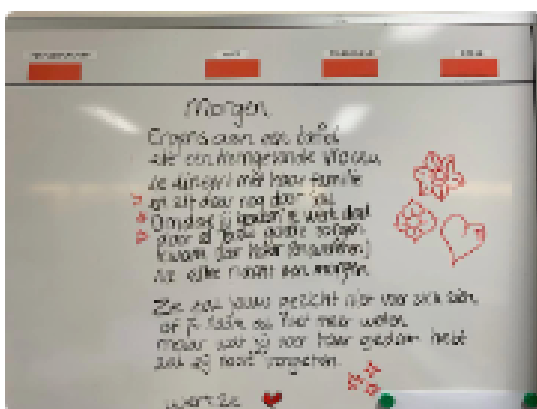

De Protestantse Raad voor Kerk en Israël heeft onlangs de [brochure 'Onopgeefbaar Verbonden'](#) uitgegeven. De titel verwijst naar Artikel 1 van de kerkorde: “De kerk is geroepen gestalte te geven aan haar onopgeefbare verbondenheid met het volk Israël. De Raad roept werkgemeenschappen van predikanten en kerkelijk werkers op deze brochure te bespreken. In een brief schrijven zij: “Vanwege het beoogde kerkbrede gesprek zijn er bij het schrijven van de handreiking velen betrokken geweest. Doorgaans levert dat een hoog compromisgehalte op, wat niet bevorderlijk is voor de leesbaarheid van de tekst. Om dit enigszins te voorkomen hebben wij gekozen voor een driedelige

opzet van de zeven hoofdstukjes. Elk ervan begint met een omschrijving van het thema, gevolgd door een weergave van uiteenlopende gedachten en visies, om tot slot enkele suggesties te doen: wegen om te gaan. Zo hopen wij recht te doen aan de vele meningen en overtuigingen aangaande Kerk en Israël en een aanzet te geven voor het gesprek erover, allereerst in de werkgemeenschappen, daarna ook in de classis, kerkenraden en kringen van gemeenteleden.” De brochure is op de website van de Protestantse Kerk te [downloaden en te bestellen](#).

Column Barneveldse Krant

Een paar keer per jaar schrijf ik een column in de Barneveldse krant. Hierbij mijn column van 2 december:

Vorige week werd ik positief geraakt door een bericht op Twitter. Het was gepost door professor Chantal Bleeker-Rovers van het UMC Radboud. Blij met Twitter, dat is geen vanzelfsprekendheid. Er zijn veel momenten waarop ik doodmoe word van social media. Zeker als het over de corona gaat. De meningen en de tabellen buitelen over elkaar heen. Uit veel reacties blijkt dat mensen niet communiceren omdat ze zoeken naar begrip over en weer. Ook niet omdat ze nieuwsgierig zijn of die ander iets goeds te zeggen heeft. De ‘gesprekspartners’ zitten ieder voor zich in hun eigen

monoloog en draaien hun eigen langspeelplaat af. Het is eenrichtingsverkeer, zenden en niet ontvangen. Ik leg m’n tablet meestal snel weg en pak een roman of kijk naar een goede film. Al die reacties en boosheid, het ‘vervuilt je ziel’, zoals een Benedictijnse zuster in het klooster in Oosterhout ooit treffend zei.

Maar de tweet van prof. Bleeker-Rovers deed me goed. In de verpleegpost van een COVID-afdeling heeft iemand op een whiteboard een gedichtje geschreven. Ik stel me zo voor dat medewerkers van het ziekenhuis in die ruimte even bijkomen met een kopje koffie of een lunch. Wat mooi dat er dan ook voor jou als zorgverlener wordt gezorgd. Via een gedicht dat woorden geeft aan jouw dagelijkse realiteit. Woorden die onderstrepen dat je werk ertoe doet. Een boodschap die - hopelijk - moed geeft om na een korte pauze weer aan de slag te gaan en zorg te bieden aan de zieken op je afdeling. Het gedichtje gaf mij hoop. Taal kan afstand scheppen, maar woorden hebben ook de kracht om te verbinden. Ik ben blij met dit inkijkje op die plek waar mensen niet de tijd en de luxe hebben om vanuit hun luie stoel te bekvechten over cijfers en tabellen. Voor wie het 'aantal IC-bedden' en een dreigende code zwart alles te maken heeft met mensen van vlees en bloed. Hulde aan verplegers en artsen die 'gewoon hun werk doen' en zich inzetten voor het welzijn van deze zieke mensen. En... *als* het nodig is, ook voor jou en mij.

Morgen

*Ergens aan een tafel
zit een kerngezonde vrouw.
Ze dineert met haar familie
en zit daar nog door jou.
Omdat jij 'gewoon' je werk deed.
Door al jouw goede zorgen
kwam voor haar (en anderen)
na elke nacht een morgen.*

*Ze zal jouw gezicht niet voor zich zien
of je naam al niet meer weten,
maar wat jij voor haar gedaan hebt
zal zij nooit vergeten.*

Werkze

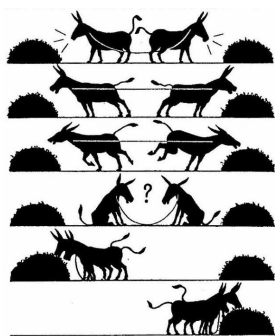
Tweedaagse Winterschool: 'Van generatie op generatie'

Mensen leven in generaties en generaties volgen elkaar 'dakpansgewijs' op. Grootouders, ouders, kinderen en kleinkinderen leven op hetzelfde moment, maar in een andere tijd. Hetzelfde geldt voor babyboomers en millennials. In deze tweedaagse verbinden we het begrip 'generatie' met families én de samenleving. In de familie volgen generaties elkaar om de 20 tot 30 jaar op. In de samenleving gaat het twee keer zo snel: sociologisch is een generatie een groep leeftijdgenoten uit een periode van ongeveer 15 jaar. In Nederland kennen we op dit moment 7 generaties: van de vooroorlogse, stille generatie (rond 1930) tot generatie Alpha (geboren na 2015).

Van elke generatie brengen we life-events (1e dimensie), geïnternaliseerde waarden en overtuigingen (2e dimensie), genderbepaalde rollenpatronen (3e dimensie) en relationeel-ethische verwickelingen (4e dimensie) in beeld. We doen dat met een pastorale blik – hoe werken de generaties van de samenleving door in kerkelijke gemeenschappen? Hoe kleurt de tijdgeest de spiritualiteit? Wat valt er bijbels-theologisch over 'generaties' te zeggen? Bv. wat is de theologische strekking van de Hebreeuwse uitdrukking 'Ledorwador', van-geslacht-op-geslacht?!

In deze winterschool bestuderen en trainen we aan de hand van literatuur en casuïstiek hoe het contextueel-pastorale perspectief pastores helpt in hun reflectie en hun werken met mensen uit verschillende generaties. De winterschool wordt aangeboden voor pastores in brede zin: predikanten, geestelijk verzorgers en kerkelijk werkers. Deelnemers krijgen vooraf toegang tot een digitale reader met artikelen over het thema en kunnen ook zelf casuïstiek inbrengen. Basiskennis van de contextuele benadering wordt verondersteld. (De winterschool is niet geschikt als introductie in het contextuele gedachtegoed. Daarvoor verwijzen we naar de introductiecurcussen die regelmatig worden gegeven.) Aanmelding voor 17 december. Zie voor verdere praktische informatie de [website van Stichting Contextueel Pastoraat](#).

Conflicten in een kerk die verzoening en vrede predikt

[Ouderlingenblad voor pastoraat en gemeenteopbouw](#) organiseert een lezersdag over conflicten. Op je werk, in je gezin, op de voetbalclub... overal waar mensen samenwerken zijn conflicten. Dat is soms lastig, maar onvermijdelijk. Ook in de kerk is het niet altijd pais en vree. De Bijbel legt de lat hoog: "Stel, voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven." (Romeinen 12,18). Tegelijk weten we ook dat in de Bijbel de nodige conflicten beschreven staan. Tijdens de lezersdag staan we stil bij de vraag: Hoe ga je om met conflicten, juist in de kerk? Als ouderling en bezoeker hoor je er veel over. Mensen komen niet meer in de kerk door iets wat gebeurd of gezegd is. Juist in de

kerk kunnen conflicten vaak heel lang doorsudderen. Hoe komt dat? Waarom kun je met de een in de kerkenraad zo goed spreken en erger je je aan de ander? Zijn conflicten per definitie verkeerd? Kun je je morele oordeel misschien even parkeren en wat zakelijker naar een conflict kijken? Hoe kom je conflicten op het spoor? En hoe maak je ze bespreekbaar? In lezingen delen deskundigen hun inzichten; in workshops krijgt u tips en kan geoefend worden. Zie voor praktische informatie de [website van Ouderlingenblad](#).

Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden

Kent u iemand die moeite heeft met lezen? Wijs hem of haar dan op het lezen in passende leesvormen zoals grootletter, braille, gesproken of digitaal. Of u nu een boek, roman, krant of tijdschrift zoekt; de CBB maakt allerlei lectuur beschikbaar voor iedereen met een leesbeperking.

De CBB heeft consultants die persoonlijke ondersteuning kunnen bieden, bijvoorbeeld met uitleg over daisy apparaten, of die een presentatie kunnen verzorgen. Voor meer informatie kunt u terecht bij de consultant in uw regio: Henk Germans, henk@consulent.cbb.nl of 0318-417554.

Informatie over de classis

Website: www.pknclassisveluwe.nl. Zie ook Facebookpagina **Classis Veluwe - Protestantse Kerk**

U ontvangt deze 'Ontmoeten op de Veluwe' omdat u betrokken bent bij de Classicale Vergadering Veluwe. Het is geen nieuwsbrief die volledigheid nastreeft, voor actuele informatie verwijs ik u naar de website van de classis. U bent vrij deze nieuwsbrief verder te sturen en informatie hieruit te gebruiken in uw kerkblad of op uw website.

Als u aandacht wil voor een activiteit of een impressie wil delen (van bv. een ringactiviteit, een activiteit als kerk in het dorp, een gemeenteactiviteit voor jongeren etc.) die ook van waarde kan zijn voor andere gemeenten, zie ik dat graag tegemoet. ds. Wilbert van Iperen - w.vaniperen@protestantsekerk.nl - 06 - 31 99 14 77